

prima instanță: V. Pușcaș
instanța de apel: E. Ababei, G. Polivenco, A. Garbuz

dosarul nr. 2rac-130/15

ÎNCHEIERE

06 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎIS “Acva-Nord” împotriva ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, intervenient accesoriu Agenția „Apele Moldovei”, cu privire la obligarea încheierii contractului de livrare a apei potabile,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 20 ianuarie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de ÎM „Apă-canal-Bălți” și menținută hotărîrea Judecătoriei Bălți din 07 iulie 2014,

c o n s t a t ă

La 21 februarie 2014 ÎIS „Acva-Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, intervenient accesoriu Agenția „Apele Moldovei”, cu privire la obligarea încheierii contractului de livrare a apei potabile.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că ÎIS „Acva-Nord”, prin Hotărîrea Guvernului RM nr.1188 din 02.11.2004 „Cu privire la planul de acțiuni privind funcționarea apeductului „Soroca-Bălți”, a fost repusă în funcțiune pentru a aproviziona cu apă potabilă mun. Bălți și or. Soroca. Începînd cu anul 2007 și pînă în prezent ÎIS „Acva-Nord” livrează apă potabilă acestor localități, ÎIS „Acva-Nord” fiind unica întreprindere în partea de nord și centrul țării care are posibilitatea de a prelucra prin procese tehnologice apa de suprafață (rîul Nistru) în apă potabilă în cantitățile cerute de populație și economia mun. Bălți.

În conformitate cu prevederile art.669 alin. (l) Cod Civil ÎIS „Acva-Nord”, deținînd o poziție dominantă pe piață, are obligația de a contracta în acest domeniu cu consumatorii de apă. Obligațiunea de a contracta este expres prevăzută și în Hotărîrea Guvernului RM nr. 1188 din 02.11.2004.

La data de 16.11.2007 ÎIS „Acva-Nord” și ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” au semnat contractul de livrare a apei potabile nr.1 cu termenul de valabilitate pînă la 01.11.2008 cu dreptul de prolongare pe o perioadă următoare, dacă pînă la expirarea

termenului timp de 30 de zile nu au apărut cereri de la una din părți cu privire la dezicerea sau rezilierea contractului.

Conform pct.5.2 al acestui contract, ÎIS „Acva-Nord” are dreptul să rezilieze contractul unilateral înainte de termen în cazul neîndeplinirii sistematice de către ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a condițiilor contractuale sau regulamentului de folosire a apei potabile.

Reclamantul invocă că ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” sistematic nu achita pentru serviciile primite, neacceptând tariful acestor servicii și primind facturile fiscale. Pe parcursul derulării acestui contract tariful pentru serviciile prestate a fost majorat, despre ce ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a fost înștiințată și faptul dat îi obligă să modifice sau să semneze un alt contract cu prevederi noi, inclusiv în ceea ce privește tariful serviciilor. Ultima dată tariful pentru serviciile de apă potabilă a fost stabilit de Agenția „Apele Moldovei” prin ordinul nr.29 din 24.10.2013, publicat în Monitorul Oficial nr.243-247 din 01.11.2013, care este în vigoare, necontestat, neanulat și, respectiv, obligatoriu și pentru ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”.

Prin scrisoarea nr.121 din 10.06.2013 ÎIS „Acva-Nord” a inițiat procedura de reziliere a contractului în vigoare cu propunerea de a semna un nou contract cu ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, însă la solicitarea dată ultima nu a expediat nici un răspuns. Serviciile de prestare a apei potabile de către ÎIS „Acva-Nord” în continuare sînt primite de către ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, însă nu sunt acceptate tarifele și nu este semnat un contract în formă scrisă cu întreprinderea dată.

Solicită reclamantul obligarea ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” să încheie cu ÎIS Acva-Nord” contactul de livrare a apei potabile de model nou în formă scrisă, începînd cu data de 01 octombrie 2013.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 07 iulie 2014 acțiunea a fost admisă, prin obligarea ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” să încheie cu ÎIS Acva-Nord” contactul de livrare a apei potabile de model nou în formă scrisă, începînd cu data de 01 octombrie 2013. S-a încasat de la ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 100 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a depus apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 ianuarie 2015 a fost respins apelul declarat de ÎM „Apă-canal-Bălți” și menținută hotărîrea primei instanțe.

Instanța de apel la emiterea deciziei a constatat că prin Hotărîrea Guvernului RM nr.1188 din 02.11.2004 „Cu privire la planul de acțiuni privind funcționarea apeductului „Soroca-Bălți” și alimentarea cu apă a unor localități din țară” a fost reorganizată Direcția -Interraională de Exploatare a Aeductului „Soroca Bălți” și

creată Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” pentru a aproviziona cu apă potabilă mun. Bălți și or. Soroca.

Începînd cu anul 2007 și pînă în prezent ÎIS „Acva-Nord” livrează apă potabilă acestor localități. ÎIS „Acva-Nord” este unica întreprindere în partea de nord și centrul țării care are posibilitatea de a prelucra prin procese tehnologice apa de suprafață (rîul Nistru) în apă potabilă în cantitățile cerute de populație și economia mun. Bălți, adică deține o poziție dominantă pe piață în acest domeniu.

La data de 16.11.2007 ÎIS „Acva-Nord” și ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” au semnat contractul de livrare a apei potabile nr.1 cu termenul de valabilitate pînă la 01.11.2008 cu dreptul de prolongare pe o perioadă următoare, dacă pînă la expirarea termenului timp de 30 de zile nu au apărut cereri de la una din părți cu privire la dezicerea sau rezilierea contractului.

Conform pct.5.2 al acestui contract ÎIS „Acva-Nord” are dreptul să rezilieze contractul unilateral înainte de termen în cazul neîndeplinirii sistematice de către ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a condițiilor contractuale sau regulamentului de folosire a apei potabile.

Instanța de apel a stabilit că ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” sistematic nu achita pentru serviciile primite, neacceptînd tariful acestor servicii și, totodată, primind facturile fiscale. Pe parcursul derulării acestui contract tariful pentru serviciile prestate a fost majorat, despre ce ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a fost înștiințată. Ultima dată tariful pentru serviciile de apă potabilă a fost stabilit de Agenția „Apele Moldovei” prin ordinul nr.29 din 24.10.2013, publicat în Monitorul Oficial nr.243-247 din 01.11.2013, care este în vigoare, necontestat și neanulat.

Prin înștiințarea nr.121 din 10.06.2013 ÎIS „Acva-Nord” a inițiat procedura de reziliere a contractului în vigoare nr.1 din 16.11.2007, în baza pct.5.2 al acestui contract, din motivul neîndeplinirii sistematice a condițiilor contractuale, indicînd că contractul nr.1 din 16.11.2007 se va considera reziliat la expirarea a 15 zile calendaristice de la data primirii înștiințării, cu propunerea de a semna un nou contract cu ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”.

ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a recepționat înștiințarea dată la 11.06.2013, însă nu a expediat nici un răspuns la aceasta. Instanța de apel a constatat faptul că ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” nu îndeplinea sistematic condițiile contractuale prin neachitarea în termen a plății pentru serviciile prestate ce se confirmă prin calculele prezentate de reclamant și anexate la dosar (f.d.61-62).

ÎIS „Acva-Nord”, prin înștiințarea nr.121 din 10.06.2013, a respectat toate condițiile prevăzute în contract privind rezilierea unilaterală și înainte de termen a acestuia și contractul dat se consideră reziliat la expirarea a 15 zile calendaristice de la data primirii înștiințării, adică din data de 27.06.2013.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului, precum că nu au fost prezentate dovezi convingătoare de către reclamant care ar dovedi existența datoriei admise de ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, deoarece faptul că ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” nu îndeplinea sistematic condițiile contractuale prin neachitarea în termen a plății pentru serviciile prestate se confirmă prin calculele prezentate de reclamant.

La fel, instanța de apel a respins și argumentul apelantului, precum că ÎIS „Acva-Nord” nu este în drept să oblige ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” pentru a încheia un nou contract din motiv că, potrivit art. 666 (1) Cod civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Instanța de apel în acest sens a menționat că că ÎIS „Acva-Nord” deține o poziție dominantă pe piață în domeniul livrării apei potabile pentru mun. Bălți, or, conform art.669 alin. (1) și alin. (2) Cod Civil, dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu. Ea nu poate să impună fără motive temeinice celeilalte părți condiții contractuale disproporționate. (2) Față de persoanele care obțin sau folosesc bunuri sau servicii în scopuri necomerciale, ca și față de cele care caută să-și satisfacă o necesitate existențială, nu se poate refuza fără motive temeinice încheierea unui contract dacă cealaltă parte acționează în vederea exercitării profesiei sau desfășoară activitate de întreprinzător.

Instanța de apel a considerat drept neîntemeiate și argumentele apelantului cu referire la faptul, că condițiile contractului propus spre încheiere sînt disproporționale. Aceasta deoarece acest contract nu conține tariful/prețul apei potabile, care începînd cu 01 ianuarie 2015 va fi elaborat de către ANRE , și mai mult, ÎIS „Acva-Nord” este gata pentru a discuta cu ÎM „Apă-canal-Bălți” procesul-verbal de divergențe asupra contractul propus.

În acest sens colegiul instanței de apel a reiterat că apelantul nu a probat faptul că condițiile contractului sunt disproporționale și că aceste condiții stipulează un dezechilibru nejustificat în raport cu condițiile pe care le impune pe piață altor persoane cu care sunt încheiate contracte referitoare la prestații similare.

Avînd în vedere cele expuse, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată hotărîrea primei instanțe, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural.

Prin recursul depus la 18 martie 2015 ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și remiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță în procedura contenciosului administrativ.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, decizia a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

În acest sens, recurentul invocă că ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” și ÎIS „Acva-Nord”, în sensul Legii contenciosului administrativ, sunt persoane de drept privat care utilizează domeniul public și prestează un serviciu de interes public. Obiectul litigiului este contractul de model nou. Prin înștiințarea nr. 121 din 10.06.2013 ÎIS „Acva-Nord” a propus ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” încheierea contractului de model nou, la care ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” nu a dat răspuns în termenul prevăzut de lege. Astfe, în opinia recurentului, ÎIS „Acva-Nord” este persoană vătămată într-un drept al său, printr-o nesoluționare de către ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” în termenul legal a înștiințării nr. 121 din 10.06.2013 cu privire la încheierea contractului de livrare a apei potabile.

Menționează că ținând cont de contextul înștiințării nr. 121 din 10.06.2013 ÎIS „Acva-Nord” a inițiat procedura de reziliere a contractului nr. 1 din 16.11.2007 în mod unilateral. Recurentul consideră că acest contract este în vigoare și nu a fost reziliat pe cale judiciară. Prin urmare, după recurent, pricina urmează a fi examinată în procedura contenciosului administrativ.

Intimatul ÎIS „Acva-Nord” prin referință și-a exprimat dezacordul cu recursul depus.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Instanța de recurs consideră necesar a respinge argumentele recurentului referitor la faptul că hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

În acest sens, instanța de recurs menționează că acțiunea corect a fost examinată de instanța de drept comun, dat fiind faptul că conform art. 3 din Legea contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b)

subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b).

În cazul din speță se are în vedere un acord de voință realizat între două persoane juridice care manifestă niște raporturi juridice și sunt reglementate de actele normative în vigoare. Relațiile dintre recurent și intimat sunt prestarea serviciilor de apă potabilă în baza contractului.

Conform art. 195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform art. 666 alin. (1) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

ÎIS „Acva-Nord”, deținând o poziție dominantă pe piață și avînd obligația de a contracta, a înaintat spre semnare un nou contract către ÎM Regia „Apă-canal-Bălți”, cea din urmă fără motive temeinice refuzînd în semnarea unui contract. Ca rezultat a și fost depusă acțiune în judecată privind obligarea încheierii contractului.

Conform prevederilor statutului, ÎIS „Acva-Nord” este un agent economic și care desfășoară activitatea de întreprinzător pe baza proprietății ce i-a fost transmisă în gestiune și nu este o autoritate publică, cum susține recurentul.

Obiectul litigiului este obligarea încheierii contractului și nicidecum lipsa răspunsului la înștiințarea nr. 121 din 10.06.2013.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de ÎM Regia „Apă-canal-Bălți” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru